

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., v právní věci žalobce: **D. N.**, bytem, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, odbor vnitřních věcí, se sídlem Malinovského nám. 3, 601 67 Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2015, č. j. MMB/0427065/2015, sp. zn. 3220/OVV/MMB/0316206/2015,

t a k t o:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) svou žalobou rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2015, č. j. MMB/0427065/2015, sp. zn. 3220/OVV/MMB/0316206/2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Komise k projednávání přestupků statutárního města Brna, městské části Brno-střed (dále jen „prvostupňový správní orgán“), ze dne 4. 8. 2015, č. j. 150033592/MIDM/PRE/004, sp. zn. PRE011501603 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle ust. § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve

znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se měl dopustit tím, že dne 1. 5. 2015 v době okolo 16:00 hod. seděl na vozovce v místě křižovatky ulic Koliště a Lidická v Brně, čímž blokoval ohlášený pochod, aniž by uposlechl výzvy příslušníka Policie České republiky k opuštění daného prostoru, který byl dán prostřednictvím megafonu v podobě: „*Policie, jménem zákona opusťte tento prostor, dopouštíte se protiprávního jednání, pokud tak neučiníte, bude proti Vám použito donucovacích prostředků!*“. Za spáchání daného přestupku mu byla uložena pokuta ve výši 1.000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

II. Napadené rozhodnutí

Žalovaný nejprve zrekapituloval skutkový stav věci a dosavadní průběh správního řízení, přičemž uvedl, že účelem přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci je chránit řádný výkon veřejné správy a zajistit respektování autority úřední osoby. Dále se vyjádřil k argumentaci žalobce, resp. k jeho zpochybnění usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97, které bylo citováno v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Konkrétně sdělil, že právní závěr v něm obsažený, že každý musí uposlechnout výzvy úřední osoby nehledě na svůj soukromý názor, byl opakovaně potvrzen také Nejvyšším správním soudem, který v tomto ohledu judikoval, že ani vyšší cíle nemohou být důvodem k takovému neuposlechnutí. Pokud by úřední osoba překročila meze své pravomoci, umožňuje zákon domoci se ex post ochrany prostřednictvím např. podáním stížnosti. Co se týče projednávané věci, žalobce nepopírá, že se uvedeného jednání dopustil, ale zpochybňuje jeho protiprávnost pomocí filozofických úvah ohledně výkonu práva shromažďovacího. V tomto kontextu žalovaný konstatoval, že žalobce má právo vyjádřit svůj názor, ale toliko v souladu se zákonem, k čemuž v daném případě nedošlo. Žalobce totiž blokoval spolu s dalšími osobami průchod jiné skupiny osob, jejichž pochod byl řádně ohlášen. Pokud tedy byl policisty vyzván a poučen, aby prostor opustil, ale přesto ve svém jednání pokračoval, dopustil se úmyslně výše uvedeného přestupku. Jednání žalobce bylo zdokumentováno na videozáznamu, který byl podkladem pro vydání rozhodnutí. Materiální stránka přestupku byla poté dle názoru žalovaného dána samotným neuposlechnutím výzvy policisty, což s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu ohrožuje jedno z pravidel demokratické společnosti. Co se týče uložené sankce, ta splňuje preventivní účel a byla s ohledem na okolnosti uložena na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby. Ve vztahu k možnosti upustit od uložení náhrady nákladů řízení neshledal žalovaný v souladu s názorem prvostupňového správního orgánu žádné důvody.

III. Žaloba

V žalobě žalobce nejprve kromě zopakování skutkových okolností poukázal na historické skutečnosti související s vzestupem fašismu a nacismu, přičemž tyto ideologie dal do souvislosti s působením Dělnické strany a Dělnické mládeže. Následně odcitoval dotčená ustanovení právních předpisů, včetně průběhu správního řízení. Ve zbývajících částech žaloby se již dále věnoval argumentaci, která dle jeho názoru vyvrací protiprávnost jednání, které je mu kladeno za vinu. V tomto kontextu žalobce označil projednávanou věc jako konflikt mezi právem shromažďovacím dvou skupin osob, které zastávají jiné hodnotové hledisko. Z jeho pohledu nejednal protiprávně, neboť se spolu s dalšími snažil zabránit ohrožení základů demokratického právního státu, které jsou chráněny tzv. materiálním jádrem či ohniskem, zakotveným v čl. 9 odst. 2 Ústavy. Následně žalobce přistoupil ke kritickému hodnocení judikatury Nejvyššího správního soudu ve věci potvrzení práva na shromažďování osob, které se pohybují v extrémistických kruzích. V tomto kontextu předestřel úvahy o tom, že rozhodování soudu je v těchto otázkách ovlivněno obavou některých soudců z reakce dotčených osob a jejich podporovatelů, stranickou minulostí či vírou ve svobodu a související nápravu extrémistů. Tím je dle názoru žalobce dáván prostor k ohrožení či dokonce porušení

materiálního jádra Ústavy, resp. dochází k výkladu právních norem v rozporu s požadavkem zakotveným v čl. 9 odst. 3 Ústavy. Ve vztahu k posuzované věci pak žalobce poukázal na skutečnost, že benevolentní přístup soudů vede k tomu, že pochody extrémistických subjektů jsou automaticky považovány za právně konformní a není proti nim zasahováno. Nepřímo pak hovořil o nečinnosti státních orgánů, která je v tomto ohledu nahrazována činností a aktivitou občanů hájících demokratické a ústavní principy. Jeho jednání tak nemělo být kvalifikováno jako přestupkové, neboť nebyla dána jeho materiální stránka spočívající v zákonem požadované společenské škodlivosti. Žalobce dále prezentoval svůj názor, že současná právní úprava práva shromažďovacího neodpovídá realitě společenského vývoje a měla by být novelizována. Zejména považuje za vhodné, aby bylo umožněno souběžné konání také názorově protichůdných shromáždění, a to za účelem zajištění možnosti realizace práva na opačný názor. Dle jeho názoru je totiž současný stav a aplikační praxe ovlivněna benevolentní judikaturou Nejvyššího správního soudu, která je v rozporu se zákazem stanoveným v čl. 9 odst. 3 Ústavy. Co se týče žalovaným citované judikatury, ta není dle názoru žalobce v projednávané věci relevantní, neboť účastníci jednotlivých řízení nehájili na rozdíl od žalobce „vyšší princip“, ale převážně svůj vlastní zájem. Závěrem žaloby se žalobce vyjadřoval k uložení povinnosti uhradit náklady řízení a k materiální stránce přestupku. V tomto kontextu nejprve uvedl, že zákon o přestupcích nedefinuje pojem důvody zvláštního zřetele hodné, přičemž by tak neměly být automaticky spojovány pouze se sociální situací účastníka řízení. Správní orgány navíc dle jeho názoru zdůvodnili materiální stránku přestupku pouze s odkazem na jeho formální stránku, aniž by zohlednili požadavek na porušení či ohrožení zájmu společnosti tak, jak je vymezen v ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích. Řešená právní otázka má poté dle názoru žalobce ze své podstaty filozofický základ, který nebyl správními orgány náležitě zohledněn. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené a prvostupňové rozhodnutí zrušil.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

Žalovaný nejprve kvitoval filozofické úvahy žalobce ohledně konfliktu práva na shromažďování skupin s protichůdnými zájmy a související historický exkurz ohledně ideologie nacismu, popř. neonacismu. Současně však připomněl, že meritem věci je spáchání přestupku proti veřejnému pořádku, a to neuposlechnutím výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Skutkové okolnosti žalobce nijak nezpochybnil, přičemž v průběhu správního řízení namítal především zásah policistů, uložení pokuty a neupuštění od povinnosti nahradit náklady řízení. Absence materiální stránky přestupku tak byla žalobcem namítnuta až v žalobě. Dle názoru žalovaného bylo ve správním řízení dostatečně prokázáno, že žalobce svým jednáním naplnil jak formální, tak materiální stránku přestupku. Společenská škodlivost je v tomto ohledu dána samotným neuposlechnutím výzvy úřední osoby, jehož důsledkem byl rozsáhlý zákrok Policie ČR a zajištění desítek účastníků příslušné protidemonstrace, což výrazným způsobem narušuje veřejný pořádek a má dopad na fungování společnosti.

Žalobce se ve své replice neztotožnil s hodnocením žalovaného, že jeho úvahy jsou toliko literárně zajímavé a k zamyšlení. Dle jeho názoru se jedná o zásadní otázky ústavněprávního rozměru, které by měly posoudit soudy, které jsou schopny zabývat se danou problematikou nejen s odkazem na literu zákona, ale rovněž v kontextu souvisejících právních principů. Současně připustil částečnou nekonzistentnost své argumentace, když až v žalobě výslovně zpochybnil naplnění materiální stránky přestupku. To však dle jeho názoru nic nemění na tom, že v průběhu celého řízení brojil proti tomu, že byl pokutován za to, že sezením na chodníku i přes výzvu Policie ČR blokoval průchod extrémistů, resp. v důsledku usiluje o ochranu hodnot demokratického zřízení. Za účelem podpoření svých závěrů pak žalobce k replice přiložil kopii propagačního letáku k danému shromáždění, označenému jako „Brno Blokuje – 1. Máj 2015“.

V. Správní spis

Ze správního spisu žalovaného a prvostupňového orgánu krajský soud zjistil následující skutečnosti. Z obsahu úředních záznamů ze dne 1. 5. 2015 a 2. 5. 2015 je zřejmé, že žalobce byl dne 1. 5. 2015 zadržen příslušníky Policie ČR, když spolu s dalšími osobami seděl na pozemní komunikaci na ulici K. v Brně, čímž bránil průchodu řádně ohlášeného shromáždění Dělnické mládeže. Žalobce se k dané věci vyjádřil téhož dne ve svém podání vysvětlení způsobem, že si váží práce Policie ČR, ale že by neonacisté měli vědět, že proti nim stojí také obyčejní občané. Současně uvedl, že se šel podívat na pochod neonacistů a akci proti nim. Nedokázal však stát stranou a sedl si do řady lidí, blokujících průchod danou pozemní komunikací. Výzvy policistů, aby opustil spolu s dalšími osobami prostor, považoval za pouhé „kočkování“, které není myšleno vážně. Dále shodně s obsahem úředních záznamů sdělil, že byl z důvodu neuposlechnutí výzvy zajištěn a odveden na příslušné policejní oddělení.

Na základě těchto skutečností a oznámení přestupku vydal prvostupňový správní orgán příkaz ze dne 8. 6. 2015, č. j. 150033592/MIDM/PRE/001, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a byla mu uložena pokuta ve výši 1.000 Kč a povinnosti uhradit náklady řízení ve stejné výši. Proti němu však byl žalobcem podán odpor, ve kterém označil za nepatřičné, aby byl pokutován za to, že bránil sezením průchodu neonacistů. Policie měla dle jeho názoru obě shromáždění nanejvýše oddělovat, nikoliv rozpustit jedno z nich, které zastává demokratické hodnoty. Žalobce rovněž nepovažoval za příléhavé usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97, které se týkalo neuposlechnutí výzvy policisty pouze za účelem ochrany soukromého zájmu. Závěrem se žalobce nepřímou ohradil také vůči vyměřené pokutě, od které mohlo být dle zákona upuštěno. Z toho důvodu bylo nařízeno ústní jednání na den 21. 7. 2015 v 9:00 hod., ke kterému se žalobce dostavil a odvolal se na obsah podaného odporu, přičemž doplnil, že následkem zásahu policie a souvisejícího zajištění jej bolela tři dny ruka a měl na paži modřinu.

Následně bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a byla mu uložena pokuta 1.000 Kč, včetně povinnosti uhradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč. Prvostupňový správní orgán v rámci odůvodnění svého rozhodnutí zrekapituloval skutkový stav a dosavadní průběh řízení, včetně argumentace žalobce, přičemž dospěl k závěru, že svým jednáním naplnil skutkovou podstatu výše uvedeného přestupku. V této souvislosti odkázal na právní názor Ústavního soudu, že občané jsou povinni podrobit se výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na svůj soukromý názor, přičemž se mohou jeho postupu bránit pouze zákonným způsobem. Ze spisového materiálu je dle názoru prvostupňového správního orgánu zřejmé, že žalobce spolu s dalšími osobami úmyslně blokoval průchod řádně nahlášeného shromáždění a neuposlechl opakované výzvy Policie ČR, přestože mu byla opakovaně sdělena. Co se týče pokuty, byla uložena při samé spodní hranici zákonem stanovené sazby, a to s ohledem na zohlednění okolností případu, škodlivosti jednání a osobu pachatele. Náhrada nákladů řízení pak byla uložena v souladu se zákonem, aniž by byly dány důvody pro aplikaci ust. § 79 odst. 3 zákona o přestupcích. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání ze dne 20. 8. 2015. Jeho zdůvodnění v podstatě převzal z již podaného odporu proti příkazu a doplnil, že prvostupňové rozhodnutí je nesprávné, neboť právní úprava obsažená v ust. § 11 odst. 3 zákona o přestupcích umožňuje od uložení sankce za spáchaný přestupek upustit. Stejně tak nemusí být z důvodů zvláštního zřetele hodných uložena povinnost nahradit náklady řízení, což vyplývá z ust. § 79

odst. 3 zákona o přestupcích. Prvostupňový správní orgán tak měl zohlednit specifické okolnosti případu a skutečnost, že žalobce spolu s dalšími osobami nechránili svým jednáním pouze soukromý zájem, ale chtěli znemožnit průchod pochodujících neonacistů.

VI. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili svůj výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.

Žaloba není důvodná.

V první řadě krajský soud poukazuje na skutečnost, že z obsahu žaloby a spisového materiálu je zřejmé, že mezi žalobcem a žalovaným nepanuje spor ohledně skutkového stavu tak, jak byl zjištěn správními orgány. Žalobce nezpochybnil, že se dne 1. 5. 2015 nacházel spolu s dalšími osobami na ulici K. v Brně, kde úmyslně blokoval řádně ohlášený průchod Dělnické mládeže. Nezpochybnil ani to, že neuposlechl výzvy policisty, že má daný prostor opustit, neboť se dopouští protiprávního jednání. V žalobě pomocí filozoficko-právní argumentace toliko namítal, že jeho jednání naplnilo pouze formální, nikoliv materiální stránku přestupku, protože nebylo společensky škodlivé. Z toho důvodu dospěl k závěru, že se přestupek nestal. Současně poukázal na skutečnost, že správní orgány mohou ve vztahu k uložení povinnosti nahradit náklady řízení od této povinnosti upustit, a to za situace, kdy jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné. Jejich uplatnění pak není zákonem omezeno pouze na důvody sociálního charakteru. Krajský soud se tedy bude v rámci odůvodnění tohoto rozsudku nejprve zabývat otázkou, zda lze jednání žalobce kvalifikovat jako přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci a až následně posoudí námitku ohledně uložení povinnosti uhradit náklady správního řízení.

Dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „rozhodné znění“) platilo, že: „*Přestupku se dopustí ten, kdo neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.*“

Za přestupek je poté možno považovat v souladu s ust. § 2 odst. 1 zákona o přestupcích v rozhodném znění pouze: „*zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.*“

Ve vztahu k naplnění formální stránky přestupku lze dle názoru krajského soudu považovat za diskutabilní pouze otázku, zda musí být uposlechnuta výzva úřední osoby rovněž za předpokladu, že překročí meze zákonem stanovené pravomoci. K tomu se však již v minulosti vyjadřoval také Ústavní soud ve svém usnesení ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97, přístupný na <http://nalus.usoud.cz>, na který správní orgány správně odkázaly. V rámci

jeho odůvodnění je formulován právní názor, že: „*Občané jsou povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor. Jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či jim byla způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným, a to zákonným způsobem. Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod, ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve na základě toho jejich pokynů uposlechli nebo neuposlechli.*“ Krajský soud nevidí žádný důvod, proč by tento právní závěr nebylo možné aplikovat také v projednávané věci. Pokud měl žalobce pocit, že policisté nejsou oprávněni zakročit proti shromáždění či protestu, kterého se dle vlastních slov dobrovolně účastnil, měl možnost následně podat stížnost či se bránit ve správním soudnictví, a to cestou žaloby proti nezákonnému zásahu či pokynu nebo donucení správního orgánu. Krajský soud se pak neztotožňuje s názorem žalobce, že překážkou v aplikaci citovaného právního názoru Ústavního soudu je skutečnost, že stěžovatel chránil v uvedeném případě pouze soukromý, kdežto žalobce v předmětné věci vystupoval ve veřejném zájmu, či jak jej sám nazval „vyšší princip“. Krajský soud samozřejmě nepochybuje, že otázka kolize základního práva na shromažďování a ochrany veřejného zájmu před propagací extrémistických názorů je zejména v kontextu historických zkušeností z období druhé světové války stále aktuálním a významným tématem. To však neopravňuje žalobce či další osoby, aby lidově řečeno vzali zákon do svých rukou. Důvodem k takovému jednání nemůže být ani odkaz na postoje známých osobností právního a politického života, které pouze v obecné rovině vyjádřily nesouhlas s prosazováním a propagací nacistické ideologie. Z toho důvodu krajský soud nepovažoval za potřebné provádět žalobcem navržený důkaz v podobě volně dostupného propagačního letáku akce „BRNO Blokuje – 1. máj 2015“, neboť není způsobitelný zpochybnit skutkový stav zjištěný správními orgány.

Je třeba připomenout, že právní úprava shromažďovacího práva je zakotvena nejen v čl. 19 Listiny základních práv a svobod, ale také v zákoně č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „ZoPS“). Žalobci je v tomto ohledu třeba dát za pravdu, že výkon shromažďovacího práva je založen na ohlašovacím, nikoliv povolovacím principu, což je právě projevem demokracie a zamezením libovůle ze strany státní moci. Na druhou stranu daná právní úprava zakotvuje mechanismy ochrany v případě, kdy by nahlášené shromáždění nerespektovalo žalobcem uváděné principy právního státu a demokracie, když v ust. § 10 ZoPS stanovuje, že: „*Úřad, jemuž bylo shromáždění oznámeno, je zakázáno, jestliže by oznámený účel shromáždění směřoval k výzvě: a) popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů; b) dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti; jinak porušovat ústavu a zákony.*“ S ohledem na skutečnost, že bylo shromáždění Dělnické mládeže, proti němuž žalobce protestoval, řádně ohlášeno a nebylo zakázáno, lze usuzovat, že nebylo ze strany příslušného úřadu vyhodnoceno jako problematické či splňující podmínky stanovené v citovaném ust. § 10 ZoPS. Krajský soud si je jistě vědom toho, že současná koncepce Listiny základních práv a svobod po vzoru myšlenek Deklarace práv člověka a občana z roku 1789 zakotvuje právo občanů na odpor v čl. 23, který stanovuje, že: „*Občané mají právo postavit se na odpor proti každému, kdo by odstraňoval demokratický řád lidských práv a základních svobod, založený Listinou, jestliže činnost ústavních orgánů a účinné použití zákonných prostředků jsou znemožněny.*“ Je však třeba respektovat jazykový a teleologický výklad daného ustanovení, který umožňuje takový odpor pouze jako prostředek ultima ratio, pakliže je znemožněna činnost státních orgánů, přičemž se jedná spíše o politickou deklaraci než základní právo (k tomu srov. WAGNEROVÁ, E. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters

Kluwer ČR, 2012). V daném případě nicméně bylo shromáždění Dělnické mládeže pod dohledem policejních složek, které monitorovaly situaci a snažily se předcházet případným konfliktům. V této souvislosti krajský soud připomíná, že se ostatně jedná o pravomoc Policie ČR, která je explicitně zakotvena v ust. § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky: *„Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti...“*

S tím souvisí také samotný zásah policejních složek proti žalobci a ostatním protestujícím osobám. Pokud žalobce argumentuje, že realizace práva na shromáždění je uskutečňována na základě ohlašovacího principu, pak je třeba doplnit, že z obsahu spisové dokumentace a tvrzení žalobce nevyplývá nic, co by nasvědčovalo tomu, že shromáždění protestujících proti pochodu Dělnické mládeže bylo řádně ohlášeno. Je poté přirozené, že úloha policejních složek je zesílena zejména v situaci, kdy v samotném centru města hrozí kolize dvou větších skupin osob, které zastávají zcela opačné názory. Z toho důvodu se krajský soud domnívá, že zasahující policisté jednali v mezích své pravomoci, když rozpuštěním neohlášeného shromáždění usilovali o zajištění veřejné bezpečnosti a pořádku, a to ve smyslu umožnění bezkonfliktního průchodu druhého a řádně ohlášeného shromáždění (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2011, č. j. 1 As 63/2011 – 90, přístupný na www.nssoud.cz) S tím úzce souvisí také žalobcem předestřená otázka ohledně materiální stránky přestupku dle ust. § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích. Krajský soud v tomto směru připomíná, že dle judikatury Nejvyššího správního soudu je třeba i v tomto ohledu zohledňovat skutečnost, že oblast správního trestání představuje ve vztahu k trestným činům jinou formu protiprávního jednání, na které se však uplatní obdobné právní principy. Pokud tedy dle současné koncepce trestního práva nepostačuje k odpovědnosti za trestný čin pouze naplnění formálních znaků příslušné skutkové podstaty, ale musí být rovněž dána alespoň větší než nepatrná míra společenské škodlivosti, pak musí být obdobně postupováno také v případě přestupků a dokonce správních deliktů, u kterých speciální právní úprava problematiku materiální stránky explicitně neupravuje (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, přístupný na www.nssoud.cz).

Krajský soud v tomto ohledu připomíná, že společenská škodlivost je často dovozována ze samotné skutkové podstaty přestupku, a to s odkazem na skutečnost, že v opačném případě by ji zákonodárce nepostihoval. Je zajisté pravda, že každá skutková podstata přestupku směřuje k postihu jednání, které není společensky žádoucí. V kontextu výše uvedené judikatury však bude rozhodující, zda je v individuálním případě dána společenská škodlivost v takové míře, aby to odůvodňovalo uplatnění mechanismu správního trestání. To ostatně potvrdil také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, přístupný na www.nssoud.cz, který se sice týkal jiné oblasti přestupků, a to na úseku silniční dopravy, ale je v něm shodným způsobem formulován požadavek na zohledňování konkrétních okolností případu při posuzování společenské škodlivosti, resp. materiální stránky přestupku: *„Samotná skutečnost, že řidič vozidla v provozu na pozemní komunikaci sice překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou právním předpisem nebo dopravní značkou, nicméně rychlost jeho jízdy se hranicí nejvyšší dovolené rychlosti blížila, sama o sobě nepostačuje pro závěr o tom, že nebyla naplněna materiální stránka (§ 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích) přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. f) bodu 4 citovaného zákona. Měla by však vést správní orgán k tomu, aby na materiální stránku tohoto jednání zaměřil svou pozornost, neboť je třeba posoudit, zda zde nejsou další pro věc relevantní okolnosti, které by teprve ve svém souhrnu takový závěr odůvodňovaly.“* V rámci

odůvodnění daného rozhodnutí poté Nejvyšší správní soud upřesnil, že při posuzování společenské škodlivosti může hrát roli celá řada faktorů, mezi které lze pravidelně, ale nikoliv výlučně, zařadit zejména význam dotčeného právem chráněného zájmu, míru zavinění pachatele, okolnosti jeho jednání apod.

V projednávané věci byla dle názoru krajského soudu naplněna nejen formální, ale také materiální stránka přestupku. V tomto kontextu je dotčeným chráněným zájmem zachování autority úředních osob, které mají v popisu své činnosti zajišťovat veřejný pořádek a bezpečnost. Pokud by nebyly postihovány situace, kdy osoba z důvodu svého přesvědčení či jiného názoru odmítne takové výzvě vyhovět, nemohli by policisté svoji činnost efektivně vykonávat. O to více je dle názoru krajského soudu společenská škodlivost předmětného jednání zesílena v případě, kdy policisté dohlížejí na řádný a bezpečný průběh shromáždění v samotném centru města, u kterého navíc hrozí s ohledem na jeho účastníky, resp. jejich názorové postoje, konflikt s jiným uskupením osob, které mají odlišné či dokonce opoziční názorové zaměření. V tomto ohledu krajský soud nesouhlasí s názorem žalobce, že správními orgány citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 2 As 25/2010 – 65 či již uvedené usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97, nejsou ve vztahu k projednávané věci relevantní. Podle názoru krajského soudu naopak utvrzují skutečnost, že ustálená judikatura považuje za dostatečnou společenskou škodlivost také v případě, kdy osoba neuposlechne pokyn policisty pouze ve vztahu k přemístění vozidla či předložení dokladů totožnosti. Krajský soud se domnívá, že pakliže byla v těchto případech shledána dostatečná míra společenské škodlivosti, pak by měla být o to více považována za dostatečnou v situaci, kdy vlivem úmyslného chování žalobce a neuposlechnutí výzvy policisty reálně hrozí slovní či dokonce fyzický konflikt mezi dvěma početnými skupinami obyvatel. Z toho důvodu považuje krajský soud námitku žalobce ohledně absence materiální stránky přestupku za nedůvodnou a konstatuje, že odpovědnost žalobce za spáchání uvedeného přestupku byla dostatečným způsobem prokázána a zdůvodněna.

Co se týče uložené povinnosti uhradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč, je třeba vycházet z dikce ust. § 79 odst. 1 zákona o přestupcích, který stanoví, že: „*Občanovi, který byl uznán vinným z přestupku, jakož i navrhovateli, bylo-li řízení zahájeno na jeho návrh zastaveno podle § 76 odst. 1 písm. a), b), c) nebo j), se uloží povinnost nahradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku. Náklady řízení se hradí paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo vnitra České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky zvláštním právním předpisem.*“ Příslušným prováděcím právním předpisem je v tomto případě dnes již derogovaná vyhláška č. 231/1996 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí, která v ust. § 1 odst. 1 stanovuje, že: „*Paušální částka nákladů řízení o přestupcích, kterou je povinen nahradit občan podle § 79 odst. 1 zákona, činí 1 000 Kč.*“ Žalobce v žalobě poukazoval na skutečnost, že správní orgán může od uložení této povinnosti upustit, a to za předpokladu, že jsou k tomu dány důvody zvláštního zřetele hodné, jak je uvedeno v ust. § 79 odst. 3 zákona o přestupcích. K tomu krajský soud sděluje, že upuštění od uložení dané povinnosti není nárokové, neboť podléhá dle dikce a výkladu příslušného ustanovení uvážení správního orgánu. Nelze však považovat za projev libovůle v rozhodování, pokud žalovaný konstatoval, že důvodem k upuštění od uložení povinnosti uhradit náklady správního řízení jsou pravidelně důvody sociálního charakteru. Tímto způsobem žalovaný nevyloučil i další okolnosti, které by takový postup mohly zdůvodňovat, nicméně dle názoru krajského soudu správně doplnil, že správní orgány žádné takové důvody neshledaly a žalobce je sám nepředestřel. K tomu krajský soud s odkazem na výše uvedenou argumentaci dodává, že nelze za takový důvod považovat skutečnost, že žalobce dle jeho subjektivního názoru jednal v rozporu s výzvou

policisty proto, že chránil demokratické hodnoty proti podle jeho soudu nedemokratickému uskupení Dělnická mládež. Nad rámec uvedeného krajský soud připomíná, že okolnosti spáchání daného přestupku, včetně pohnutky žalobce, byly správními orgány zohledněny při ukládání pokuty, která byla uložena na samotné spodní hranici zákonem stanovené sazby. Uloženou pokutu proto nelze považovat za nepřiměřeně vysokou ani přísnou.

S ohledem na shora uvedené bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. září 2017

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.